

แนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของ มูลนิธิมิราเคิลออฟไลฟ์ ตามหลักพุทธสันติวิธี* The Ways to Strengthen Peace in the Society of Miracle of Life Foundation by Buddhist Peaceful Means

ชัยยศ อินทแสน¹, บรรจบ บรรณรุจิ และ ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

Chaiyod Intasan¹, Banjob Bannaruji and Khantong Wattanapradith

สาขาวิชาสันติศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Peace Studies Program, Graduate School, Mahachulalongkorntajavidyalaya University,

79 M.1, Lamsai, Wang-noi, PhraNakorn Si Ayutthaya 13170, Thailand.

¹Corresponding Author. Email: kig.chiyod@gmail.com

Doi : 10.14456/jmcpupeace.2017.93

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ 1) เพื่อศึกษาหลักสังคหวัตถุ 4 ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา 2) เพื่อศึกษาสภาพบริบทการทำงานเพื่อสังคมของ มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของ มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาเอกสารและการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า

1) หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นธรรมที่ทำให้สังคมเป็นสังคมที่สันติสุข ซึ่ง ประกอบด้วย 1) ทาน คือการให้มั่งคั่งวัตถุทานสิ่งของ ให้ธรรมทานและให้อภัยทาน 2) ปิยวาจา คือวาจาที่สุภาพ มีประโยชน์ วาจานั้นต้องเป็นวาจาสุภาพ คือ จริง ไพเราะ เหมาะการ ประสานสามัคคี รวมถึงคำแนะนำ สั่งสอน ชักจูงในทางที่ดี 3) อิตถจริยา การทำประโยชน์มีทั้งประโยชน์ตน ประโยชน์ต่อผู้อื่น บางที่เราเรียกว่าผู้มีจิตอาสา และ 4) สมานัตตตา ร่วมสุขร่วมทุกข์กันได้ การทำตนเสมอต้นเสมอปลาย เสมอต้นเสมอปลายรู้จักหน้าที่รู้จักวางตน

*Received March 19, 2016; Accepted July 14, 2017.

2) มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ มีโครงการต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อสนองพระดำริของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี มุ่งหวังที่จะเป็นแรงผลักดันที่จะทำกิจกรรมดีๆ ให้เกิดขึ้นกับประชาชนคนไทยทุกภาคส่วน โดยมีหลักการดำเนินงาน ประกอบด้วย ด้านการช่วยเหลือบรรเทาความทุกข์ ด้านการเสริมสร้างอาชีพ ด้านการสร้างหลักยึดเหนี่ยวจิตใจและลดความเหลื่อมล้ำ

3) แนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของมูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ ตามหลักพุทธสันติวิธี คือ การดำเนินงานด้วยหลักสังคหัตถ์ 4 อันประกอบด้วย 1) การให้สิ่งของเครื่องอุปโภค การบริจาคทรัพย์สิน และการให้ความรู้ ศีลธรรม เพื่อการครองตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในอนาคต 2) ปิยวาจา การเจรจาด้วยถ้อยคำในการประสานงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ 3) อตถจริยา การช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน และได้รับโอกาสที่จะนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิต (4) สมานัตตตา การให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยพิบัติต่างๆ อยู่เสมอ

คำสำคัญ: การเสริมสร้างสังคมสันติสุข; มูลนิธิมิราเคิลออฟไลฟ์; พุทธสันติวิธี

Abstract

This thesis, a qualitative research form done by the tools of documentation and the analysis with an in-depth interview of 5 informants of the groups of government official chiefs who joined ceremonies, coordinating staff, community leaders and the people who received the service, together with a participated observations, is of 3 objectives: (1) to study Sangahavatthu 4 in Buddhist Scripture, (2) to study contextual state of the works of Miracle of Life Foundation for the society, and (3) to analyze the ways to strengthen peace in the society of Miracle of Life Foundation.

From the research, it is found the followings:

1) Sangahavatthu 4 is the Dhamma of making peace to the society, comprising (1) Dana: the giving of materials and things, and Dhamma Dana and the Dhamma of forgiveness; (2) Piyavacā: the polite words which is useful and must be Subhāsita: well-spoken speech, true, nice, proper, and of harmonization for unity, including the advices, teachings persuading to the good ways; (3) Atthacariyā: the conduct rendering usefulness to oneself and other, sometimes this is called a “service-mind volunteer”; and (4) Samānattatā: the equality consisting participation in both happiness and sorrows, knowing one’s duty and behavior.

2) Miracle of Life Foundation has got continuously various projects complying with the Princess Ubolratana Rajakanya Siriwatnapannavadi’s Initiation, aiming to persuade Thai people in all sectors to perform good activities principles in working in the aspects of assisting the lessening of difficulties, occupation enhancement and the creation of indiscrimination.

3) The ways of strengthening peace in the society of Miracle of life Foundation according to peaceful means are of the principles of Sangahavatthu 4 comprising: (1) Amisadāna: donating materials, consumer goods and properties as the first bridge to relief difficulties for the ones who get disasters, the urgent giving basic necessity of life, and Dhammas of giving knowledge and morality for living a personal’s quality life in the future, (2) Piyavacā: making a lovable discourse among one another, which is polite words in work coordinating for efficiency, (3) Atthacariyā: assisting people who are in difficulties, giving the poor youth chances to develop their lives, and (4) Samānattatā: always yielding assistance to the people encountering difficult situations from disasters, and assisting in performing Buddhist works in order that the youths will be close to Buddhism, continuously.

Keyword: Strengthen Peace in the Society; Miracle of Life Foundation; Buddhist Peaceful Means

บทนำ

ปัจจุบันภัยพิบัติเป็นภัยที่ใกล้ตัวมนุษย์มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นแผ่นดินไหว สึนามิ ไฟไหม้ น้ำท่วม ดินโคลนถล่ม หรือแม้กระทั่งปัญหาความไม่สงบในชายแดนภาคใต้ ถึงปัญหาที่ประชาชนประสบถึงภัยพิบัติต่างๆ ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุต่างๆ โดยเฉพาะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบนท้องถนนซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการเมาแล้วขับ และมีสถิติการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันประเทศไทยมีองค์กรต่างๆ ที่ช่วยเหลือและเยียวยาเพื่อสังคมอยู่จำนวนมาก เช่น มูลนิธิและองค์กรการกุศลต่างๆ เหล่านี้มีส่วนช่วยเหลือสังคม ให้ความช่วยเหลือมากขึ้น ในแง่การช่วยเหลือต่างๆ ทั้งเด็ก สตรี ผู้ป่วย หรือผู้ด้อยโอกาส สร้างความเป็นอยู่ที่ดี เยียวยา แก้อาการ ให้การศึกษา สร้างอาชีพ ให้พวกเขาเหล่านั้นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีสิทธิเท่าเทียมกับคนปกติทั่วไป โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ช่วยเหลือและเยียวยาเพื่อสังคม เช่น 1) มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กที่ถูกละเมิดสิทธิ และสร้างหลักประกันให้เด็กผู้เสียหายปลอดภัย 2) มูลนิธิผู้หญิง ช่วยเหลือผู้หญิงที่ตกทุกข์ได้ยาก และด้อยโอกาสในสังคม เพื่อให้ได้มีการศึกษา รวมถึงการส่งเสริมสิทธิสตรี ให้ความเสมอภาคในสังคม 3) มูลนิธิรักษ์ไทย รมรณรงค์ ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคเอดส์ ส่งเสริมการศึกษา ธุรกิจ และอุตสาหกรรมในชุมชน งานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม งานด้านการช่วยเหลือ และฟื้นฟูผู้ประสบภัย เป็นต้น

มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ จัดตั้งขึ้นตามพระราชดำริของ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี อันเนื่องมาจากพระอัจฉริยภาพที่ทรงเล็งเห็นถึงปัญหาทางด้านคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชนและประชาชนในประเทศไทย โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่มีศักยภาพแต่ขาดแคลนโอกาสในด้านต่างๆ ที่จะพัฒนาความสามารถเหล่านั้นให้สูงขึ้นและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับสังคมไทย รวมถึงเพื่อช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส และบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบสาธารณภัยด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต ให้มีขวัญและกำลังใจในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ ได้มีแผนจัดโครงการต่างๆ เกิดขึ้นในมิติของช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส เด็กเยาวชนที่ขาดโอกาสอย่างต่อเนื่องเพื่อสนองพระดำริของ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี มุ่งหวังที่จะเป็นแรงผลักดันที่จะทำกิจกรรมดีๆ ให้เกิดขึ้นกับประชาชนคนไทยทุกภาคส่วนในปัจจุบัน ตลอดจนมีชีวิตที่ดีงาม คือชีวิตที่ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม นอกจากมีชีวิตด้านนอกที่ดีงามแล้วความเจริญงอกงามในส่วนที่เป็นชีวิตด้านในก็สำคัญ องค์กรประกอบ ได้แก่ หลักการ สภาพแวดล้อม การปฏิบัติกิจกรรม การตัดสินใจ หรือ ผลการดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ (Suttivanich et al., 2016) นอกจากนี้การทำงานร่วมกับบุคคลอื่น มีการวางแผนร่วมกัน ช่วยกันแก้ไข จะเป็นทักษะการคิดในการแก้ไขปัญหา หรือมีการออกแบบการจัดทำกิจกรรมเป็นความคิดสร้างสรรค์ (Suwannapha, 2015)

มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ มีการดำเนินงานช่วยเหลือสังคมแบบครอบคลุม โดยใช้การประสานงานกับหน่วยงานทุกภาคส่วนเช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน โรงพยาบาล เป็นต้น ในการประสานงานนั้นต้องอาศัยความร่วมมือและความเมตตาของหน่วยงานเหล่านี้ กระบวนการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องใน

การดำเนินงาน โดยร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหาของตนเองเน้นการมีส่วนร่วมใช้จิตสำนึกความรู้สึกนึกคิด (Susan Hakanok, 2011) ในการช่วยเหลือเป็นการความเมตตาและการเสียสละแบ่งปันกันมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า สังคหวัตถุ 4 หมายถึง หลักธรรมที่เป็น ช่วยยึดเหนี่ยวน้ำใจซึ่งกันและกัน ผูกไมตรีจิต เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ ได้แก่ (Phra Brahmagunabhorn P.A.Payutto, 2014)

1) ทาน หมายถึง การให้ การเสียสละ และการเอื้อเฟื้อ เพื่อแผ่ เพื่อประโยชน์ต่อสังคมและผู้อื่น ไม่เห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว หลักธรรมนี้จะช่วยให้ไม่เป็นคนโลภ ละโมภ ไม่เห็นแก่ตัว

2) ปิยวาจา หมายถึง การพูดจาสุภาพ ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ถูกกาลเทศะและเป็นประโยชน์ การพูดนั้น พระพุทธเจ้าได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเสมือนบันไดขั้นแรกที่เราจะสร้างสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น วิธีการที่จะพูดให้เป็นปิยวาจา นั้น ต้องยึดถือหลักเกณฑ์

3) อตถจริยา หมายถึง การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ แก่ผู้อื่น

4) สมานัตตา หมายถึง การมีพฤติกรรมเสมอต้นเสมอปลาย ร่วมทุกข์ร่วมสุข ธรรมนี้จะช่วยให้เราเป็นคนมีจิตใจหนักแน่น เป็นหนึ่งในพุทธสันติวิธีการสร้างสันติภาพและทำให้เกิดสันติสุขในชุมชน สังคม และประเทศชาติ

การมีจิตสาธารณะ เป็นลักษณะของความรู้สึกนึกคิดที่เป็นส่วนรวม หรือ การตระหนักรู้ และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมร่วมกัน การตระหนักรู้ตนที่จะทำอะไรสิ่งหนึ่งเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสังคมในทุกด้าน ฉะนั้นการสร้างเสริมด้านจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนทุกระดับ โดยแบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการเต็มใจช่วยเหลือสังคม ด้านการตระหนักและช่วยแก้ปัญหาสังคม ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม และด้านการรับรู้และเคารพในสิทธิของบุคคล (Vongmonta, 2012; Kongtong, 2014 ; Detsura, 2015) สามารถส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ให้นักศึกษาเพื่อเพิ่มการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา เพื่อพัฒนาประเทศ ถ้านักศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะที่สมบูรณ์แล้วก็จะสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางของมูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ ในการเสริมสร้างสังคมสันติสุข โดยการใช้กรอบของพุทธสันติวิธี คือ หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการประสานงานและเป็นแบบอย่างในการพัฒนาการมีส่วนร่วมขององค์กรต่างๆ ในการแสดงถึง แนวทางการเสริมสร้างสังคมให้สันติสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักสังคหวัตถุ 4 ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
2. เพื่อศึกษาสภาพบริบทการทำงานเพื่อสังคมของ มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์
3. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของ มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ ตามหลักพุทธสันติวิธี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) กลุ่มหัวหน้าส่วนราชการที่เข้าร่วมพิธี กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ประสานงาน กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มประชาชนที่มีารับบริการ กลุ่มเจ้าหน้าที่มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participation Observation ประกอบกับการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (observation participant) ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตที่จะศึกษา หลักสังคหวัตถุ 4 ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ได้แก่ คัมภีร์พระไตรปิฎก (ฉบับภาษาไทย) ของมหาจุฬาลงกรณ ปี 2539, อรรถกถา, ฎีกา หนังสือตำรา วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทความต่างๆ รวมถึงแนวคิดเรื่องแนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุข ของมูลนิธิต่างๆ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์

2. ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ที่ มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ จัดกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยเหลือสังคม จังหวัดกาฬสินธุ์

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยจะใช้ระยะเวลา 6 เดือน ในการศึกษา โดยเริ่มจากเดือนกันยายน พ.ศ. 2559 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2560

4. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก และตรงประเด็นที่ศึกษาและครอบคลุมปัญหางานวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) 5 กลุ่ม รวม 5 คน ดังนี้

บุคคลภายนอกองค์กร

1) กลุ่มหัวหน้าส่วนราชการที่เข้าร่วมพิธี	จำนวน 1 ท่าน
2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ประสานงาน	จำนวน 1 ท่าน
3) กลุ่มผู้นำชุมชน	จำนวน 1 ท่าน
4) กลุ่มประชาชนและเด็กที่มารับบริการ	จำนวน 1 ท่าน

บุคคลภายในองค์กร

5) กลุ่มเจ้าหน้าที่มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์	จำนวน 1 ท่าน

วิธีการดำเนินวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบภาคสนาม มุ่งศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา และวรรณกรรมพุทธศาสนาในยุคปัจจุบัน ทั้งในส่วนที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี หลักสังคหวัตถุ 4 และสังคมสันติสุข ตามหลักพุทธสันติวิธีโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก และรวบรวมข้อมูลการเพื่อนำมาวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของ มูลนิธิมิราเคิล-ออฟไลฟ์ เพื่อนำไปปรับใช้เป็นแนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของ มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ ต่อไป

ขั้นที่ 1 แนวคิด ทฤษฎี หลักสังคหวัตถุ 4 ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์เชิงเอกสาร

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับ กลุ่มหัวหน้าส่วนราชการที่เข้าร่วมพิธี, กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ประสานงาน, กลุ่มผู้นำชุมชน, กลุ่มประชาชนที่มารับบริการ, กลุ่มเจ้าหน้าที่มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบกับข้อมูลตามหลักวิชาการ เพื่อสรุปแนวคิดรวบยอดทั้งหมดที่เกิดขึ้น เพื่อบูรณาการ แนวคิดเชิงพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์ ตั้งข้อสังเกต และนำเสนอประเด็นต่างๆ เพื่อให้แนวคิดการมีส่วนร่วมเชิงบูรณาการ มีความสมบูรณ์และครอบคลุมในมิติต่างๆ มากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้มีการพิจารณาตรวจสอบแบบสัมภาษณ์เพื่อจะใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้มั่นใจว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้นสามารถใช้ในการสัมภาษณ์ตามข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์ที่ถูกต้องและวัดผลการวิจัยได้ทั้งยังสร้างความเชื่อมั่นกับผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ต่อไป

ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มหัวหน้าส่วนราชการที่เข้าร่วมพิธี, กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ประสานงาน, กลุ่มผู้นำชุมชน, กลุ่มประชาชนที่มารับบริการ, กลุ่มเจ้าหน้าที่มูลนิธิมิราเคิลออฟไลฟ์ ที่เกี่ยวข้องในการนำมาเพื่อแนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของ มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ ตามหลักพุทธสันติวิธี ที่ผู้วิจัยวางเป็นกรอบโดยนำมาเปรียบเทียบกับผลการสัมภาษณ์ที่ได้มาเพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มหัวหน้าส่วนราชการที่เข้าร่วมพิธี, กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ประสานงาน, กลุ่มผู้นำชุมชน, กลุ่มประชาชนที่มารับบริการ, กลุ่มเจ้าหน้าที่มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ เป็นกรอบนำในการสัมภาษณ์ ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการมีส่วนร่วมมาวิเคราะห์ อธิบาย ตีความและสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อจัดทำและนำเสนอเป็นรายงานวิจัยที่สมบูรณ์ต่อไป

ขั้นที่ 6 สรุปผลการวิจัย ในเชิงพรรณนาโดยนำเสนอ “แนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของ มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ ตามหลักพุทธสันติวิธี” และนำมาวิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของ มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ เพื่อนำไปปรับใช้เป็นแนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของ มูลนิธิมิราเคิล-ออฟไลฟ์ ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัยโดยการตีความสร้างข้อสรุปจาก ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยดูความสมบูรณ์ของ ข้อมูลนั้น ว่าสามารถตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ครบถ้วนแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ใน รูปแบบการบรรยาย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาจัดแยกประเด็นและจัดหมวดหมู่ตาม ความมุ่งหมายในการวิจัย
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา(Descriptive and analytic Study) โดยการนำข้อมูลเบื้องต้นมาวิเคราะห์แยกประเภทหาข้อสรุป แล้วเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำมาวิเคราะห์ขั้น สุดท้าย สำหรับการสร้างข้อสรุปต่อไป
3. สรุปผลการวิจัยตามหลักอุปนัยวิธี ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีและกรอบวิจัยที่เสนอไว้ข้างต้น มาวิเคราะห์ตามหลักการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

3.1 การใช้แนวคิดทฤษฎีและสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการวิเคราะห์ โดยมี 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้มีกรอบกว้างๆ และมีระบบในการศึกษาปรากฏการณ์ ระหว่างการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้สามารถสร้างสมมติฐานชั่วคราวหรือวัตถุประสงค์ได้ อย่างมีทิศทางและขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างบทสรุป เพื่อตรวจสอบว่าสอดคล้อง หรือไม่สอดคล้องกับทฤษฎีหรือไม่

3.2 การตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้มั่นใจในความเชื่อถือได้และความครบถ้วนของข้อมูลและเพื่อ ประเมินคุณภาพของข้อมูลว่าอยู่ในระดับที่จะนำมาวิเคราะห์และตอบปัญหาการวิจัยได้

3.3 การจัดบันทึกและทำดัชนีข้อมูล หลังจากการจัดบันทึกข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะทำดัชนีข้อมูล เพื่อจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้มา เป็นการสะสางข้อมูลพร้อมกับปูพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ โดยทำดัชนีข้อมูล 3 ชนิด คือ ดัชนีเชิงบรรยาย ดัชนีเชิงตีความ และดัชนีเชิงอธิบาย

- 3.4 การทำข้อสรุปชั่วคราว เป็นการนำความคิดที่ได้จากการทำดัชนีข้อมูลและเชื่อมโยงดัชนีนั้นเข้าด้วยกัน โดยการเขียนประโยค หรือข้อความเชิงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของดัชนี หรือข้อมูลที่ศึกษาเชื่อมโยงกับดัชนีเหล่านี้ หรือบางครั้งอาจสร้างข้อสรุปชั่วคราวเป็นย่อหน้าหรือข้อความยาว ส่วนข้อมูลใดไม่ต้องการหลังจากทำข้อสรุปชั่วคราวแล้วก็กำจัดออกไป
- 3.5 การสร้างข้อสรุปและพิสูจน์บทสรุป เป็นการนำข้อสรุปย่อยๆ เหล่านั้นเชื่อมโยงเป็นบทสรุป โดยทำเป็นระบบแล้วนำไปจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเพื่อการเผยแพร่ต่อไป

ผลการวิจัย

หลักสังคหวัตถุ 4 ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

ผลวิจัย พบว่า หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรม ที่สร้างความสามัคคี ทำให้คนเป็นที่รัก เป็นที่ชื่นชอบของคนทั่วไป เป็นการปลูกไมตรี เต็มน้ำใจต่อกัน ดังนั้น สังคหวัตถุ 4 จึงเป็นธรรมที่ทำให้สังคมเป็นสังคมที่สันติสุข ซึ่งหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย (1) ทาน คือการให้ทั้งวัตถุทานสิ่งของ ให้ธรรมทานและให้อภัยทาน (2) ปิยวาจา คือวาจาที่สุภาพมีประโยชน์ วาจาที่ดีต้องเป็นวาจาสุภาพคือ จริง ไพเราะ เหมาะสม ประสานสามัคคี รวมถึงคำแนะนำ สั่งสอน ชักจูงในทางที่ดี (3) อตถจริยา การทำประโยชน์มีทั้งประโยชน์ตน ประโยชน์ต่อผู้อื่น บางทีเราก็มักเรียกว่าผู้มีจิตอาสา (4) สมานัตตา ร่วมสุขร่วมทุกข์กันได้ การทำตนเสมอต้นเสมอปลาย เสมอต้นเสมอปลายรู้จักหน้าที่รู้จักวางตน ดังนั้น สังคหวัตถุ 4 จึงเป็นหลักธรรมสำหรับสงเคราะห์หรือเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของคนในสังคม ให้อยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุข เพราะสังคมจะน่าอยู่ เพราะบุคคลในสังคมรู้จักช่วยเหลือ แบ่งปัน เอื้ออาทร และพูดจาด้วยถ้อยคำที่สุภาพไพเราะ หากเรานำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้เป็นแบบแผนในการดำรงชีวิต จะทำให้เราสามารถยึดเหนี่ยว ครอบงำใจผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และจะทำให้สังคมมีแต่ความสันติสุข

การเป็นสมาชิกที่ดีผู้ช่วยสร้างสรรค์สังคมเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต โดยหลักธรรมหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 นั้นส่งเสริมชีวิตที่ดีร่วมกัน มีหลักในการสงเคราะห์และช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นพื้นฐาน มีแนวปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับทุกคนที่อยู่ในสังคมเดียวกัน เพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุข หลักธรรมสังคหวัตถุ 4 เป็นการเกื้อกูลกันประสานสังคม คือ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันร่วมสร้างสรรค์สังคมให้สงบสุขมั่นคงสามัคคีมีเอกภาพ คือ 1) ทาน เผื่อแผ่แบ่งปัน 2) ปิยวาจา พูดอย่างรักกัน ช่วยด้วยถ้อยคำ 3) อตถจริยา ทำประโยชน์แก่เขา ช่วยด้วยกำลังแรงงาน และ 4) สมานัตตา เอาตัวเข้าสมาน ช่วยด้วยร่วมสร้างสรรค์และแก้ปัญหาเสมอต้นโดยธรรม และร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน

สภาพบริบทการทำงานเพื่อสังคมของ มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์

ผลวิจัย พบว่า มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ ได้มีการจัดโครงการต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อสนองพระดำริของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี มุ่งหวังที่จะเป็นแรงผลักดันที่จะทำกิจกรรมดีๆ ให้เกิดขึ้นกับประชาชนคนไทยทุกภาคส่วน โดยมีหลักการดำเนินงาน 3 แนวทาง ได้แก่

1) ด้านการช่วยเหลือบรรเทาความทุกข์ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชนชาวไทยที่ประสบภัยที่เกิดจากธรรมชาติ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น น้ำท่วม และภัยแล้ง อุบัติเหตุ อุบัติภัยต่างๆ และสร้างขวัญและกำลังใจให้ประชาชนที่ประสบอุทกภัยมีกำลังใจในการต่อสู้กับสภาพความเป็นอยู่ปัจจุบันและอนาคตที่สดใสต่อไปว่า ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อประชาชนทุกเพศวัย ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา ที่ได้รับความเดือดร้อน ทุกพื้นที่ของประเทศไทย และเป็นไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเรื่องของทาน คือ การพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยในด้านต่างๆ

2) ด้านการช่วยสร้างอาชีพ เป็นแนวทางการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางด้านการสร้างอาชีพของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ที่ทรงพระราชทานให้กับประชาชนนั้น เป็นไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเรื่องของ อุตถจริยา คือ การประพาสสิ่งที่ดีเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น พระองค์ทรงพระราชทานอาชีพให้กับประชาชนได้นำไปปฏิบัติ เมื่อมีอาชีพ สิ่งที่ดีตามมาคือรายได้ และส่งผลทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3) ด้านการสร้างหลักยึดเหนี่ยวจิตใจและลดความเลื่อมล้ำของสังคม เป็นกิจกรรมที่ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ทรงมีพระดำริ ให้จัดตั้งขึ้น เพื่อมุ่งหวังให้เยาวชน ได้มีเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจทางด้านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และ กิจกรรมลดความเลื่อมล้ำของสังคม โดยการสร้างโอกาสทางการศึกษา และ ด้านการกีฬา ให้กับเยาวชนในท้องถิ่นทุรกันดาร เพื่อให้มีโอกาสเท่าเทียมกับเด็กในชุมชนเมือง นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ ที่ทรงพระราชทานความช่วยเหลือให้กับเยาวชน เป็นไปตามแนวทางหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ในด้านของ อุตถจริยา คือการประพาสดิน เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

https://www.google.co.th/search?..&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwixhZzvt4jVAhVMNo8KHUJ0B-AQ_AUICygC&biw=1600&bih=770#imgsrc=QTLUmVCKZHIgWM:

https://www.google.co.th/search?q=..source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwixhZzvt4jVAhVMNo8KHUJ0B-AQ_AUICygC&biw=1600&bih=770#imgsrc=_

วิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของ มูลนิธิมิราเคิลออฟไลฟ์ ตามหลักพุทธสันติวิธี

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของมูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ ในการนำหลัก สังคหวัตถุ 4 มาใช้เป็นหลักในการดำเนินโครงการและทำให้สังคมเกิดสันติสุข ดังประเด็นที่จะศึกษาวิเคราะห์ ต่อไปนี้

1) ทาน ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาได้ระบุถึงทานมี 2 ประเภท คือ อามิสทานและธรรมทาน มูลนิธิ มิราเคิลออฟไลฟ์ ได้ดำเนินการตามแนวทางเสริมสร้างสังคมสันติสุข ในรูปแบบของการให้ อามิสทาน คือ การให้สิ่งของเครื่องอุปโภค การบริจาคทรัพย์สิน เพื่อสะพานแรกที่บรรเทาความเดือดร้อน ในเบื้องต้นให้กับ

ผู้ที่ประสบภัย เป็นการให้ความเป็นความจำเป็นพื้นฐานที่เร่งด่วน เมื่อประชาชนประสบปัญหา ส่วนธรรมทาน คือ การให้ความรู้ ศีลธรรม เพื่อการครองตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในอนาคต

2) ปิยวาจา คือ การเจรจาด้วยถ้อยคำซึ่งเป็นที่รักที่จับใจแก่กันและกัน อันเป็นถ้อยคำสุภาพ เป็นคุณสมบัติของผู้ที่จะต้องทำงานเพื่อช่วยเหลือสังคม ที่มีความจำเป็นต้อง มีปิยวาจา ในการประสานงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ เพราะการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ผู้ประสานงานต้องรอบรู้ ใจเย็น มีความพร้อมรับกับ ปัญหาและแรงกดดันได้ ดังนั้น วาจาที่ดีจึงเป็นสิ่งสำคัญ และเจ้าหน้าที่หน้าที่มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์ ก็มี คุณสมบัติดังกล่าวอย่างครบถ้วน

3) อัตถจริยา คือ การประพฤติสิ่งที่ดีเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น การประพฤติสิ่งที่ดีเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น คือการช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน หยิบยื่นให้โอกาสกับ เยาวชนที่มีความแต่ยากจน ได้รับโอกาสที่จะนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ นับเป็น แนวทางของการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์เพื่อส่งเสริมสังคมให้สันติสุข

4) สมานัตตตา คือ การวางตนแบบเสมอต้นเสมอปลาย ให้ความเสมอภาค ปฏิบัติสม่ำเสมอต่อคนทั้งหลาย เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน การวางตนแบบเสมอต้นเสมอปลาย ให้ความเสมอภาค ปฏิบัติสม่ำเสมอต่อคนทั้งหลาย เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน การประพฤติคนที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น การให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน จากภัยพิบัติต่างๆ อยู่เสมอ และ ส่งเสริมงานทางด้าน พระพุทธศาสนาเพื่อให้เยาวชนได้ใกล้ชิดกับหลักธรรม คำสอน และขัดเกลาจิตใจให้เป็นเยาวชนที่ดีเกิด ประโยชน์สุขร่วมกัน มีการทำนุบำรุงพระศาสนาโดย จัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้านี้ทำให้ผู้วิจัยได้มองเห็นประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปที่ควรจะค้นและทำการศึกษาเพิ่ม ได้แก่

1. ศึกษารูปแบบการพัฒนาองค์กรสันติสุขของ มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์
2. ศึกษาวิเคราะห์แรงจูงใจในการเสริมสร้างสังคมสันติสุขของ มูลนิธิมิราเคิล ออฟไลฟ์

References

- Detsura, C. (2015). Program development based on the philosophy of sufficiency economy and the three fold training for enhancing public mind of undergraduate students. *Research and Development Journal of VRU Humanities and Social Science*, 10 (2), 217-231.
- Kongtong, S. (2014). The Effects Of The Cognitive Behavior Modification Program For Enhancing Public Mind Of The First Year Air Force Students Nurse, Royal Thai Air Force Nursing College, Directorate Of Medical Services. *Journal of MCU Social Science Review*. 3(2): 174-184.
- Phra Brahmaganabhorn P. A. Payutto). (2014). *A Constitution For Living : Buddhist principles for fruitful and harmonious life*. Bangkok: Pliydham.
- Susan Hakanok, A. (2011). *Participation Needs and Recognition for basic Education Managment of Religious Buddhism Organization Leaders in Chumporn Province*. Thesis M.A. Sukhothai Thammathirat Open University.
- Suttivanich, P. et al. (2016). The Development of Administration Model for Learner Development Activities for Social and Public Interest of Mathayomsuksa Students. *Journal of MCU Peace Studies*, 4 (2), 190-204.
- Suwannapha, C. (2015). Integrated Learning Management for Thinking Skill Development in A Social Studies Seminar Course for Social Studies Students at MCU Phrae Campus. *Journal of MCU Peace Studies*, 3 (2), 1-19.
- Vongmonta, A. (2012). Factors affecting towards public mind of Prince of Songkla university's students. *Journal of Education Prince of Songkla University*, 23(1), 60-79.